

HAFTAYA BAKIŞ

ABD’de siyasi gündem hâkimdi.

Geçen hafta ABD’de yoğun bir siyasi gündem hâkimdi. Trump’ın 9 Mayıs’ta görevine sürpriz bir şekilde son verdiği FBI Direktörü James Comey’den eski ulusal güvenlik danışmanı hakkındaki incelemeye son vermesini talep ettiğine yönelik haberler finansal piyasalar tarafından yakından takip edildi. Söz konusu haberler seçim döneminde vaat edilen reformların Kongre’de kabul edilmesinin zorlaşacağı şeklinde değerlendirmelere sebep olurken, ülkede geçen hafta yayımlanan ekonomik veriler karışık bir tablo çizdi. Bir önceki hafta açıklanan ve üst üste iki ay gerileyen perakende satışlar verisinin ardından yeni konut satışlarının da beklentileri karşılayamaması piyasalarda hayal kırıklığı yarattı. Mart ayında düşüş kaydeden imalat sanayi üretimi ise, Nisan ayında motorlu taşıt üretimindeki artış öncülüğünde aylık %1 ile beklentilerin oldukça üzerinde yükseldi. Küresel piyasalar ABD’de yayımlanan verileri genel olarak zayıf bulurken, Mayıs ayındaki Fed toplantısı sonrasında %94’e kadar yükselen Fed’in Haziran ayında faiz artırımına gideceği beklentisi, mevcut durumda %60'lara kadar geriledi. Piyasalar bu hafta Fed’in yayımlanacak Mayıs ayı toplantı tutanaklarındaki değerlendirmeleri izleyecek.

Avrupa’da güçlü ekonomik sinyaller...

Euro Alanı ilk çeyrekte beklentilere paralel olarak %0,5 oranında büyürken, yıllık büyüme %1,7 oldu. Ekonomik aktivitedeki toparlanma eğiliminin yanı sıra Bölgede Nisan ayında tüketici fiyatları enflasyonunun %1,9 düzeyinde gerçekleşmesine karşılık çekirdek enflasyonun bir miktar yükselmekle birlikte halen %1,2 düzeyinde seyretmesi; Avrupa Merkez Bankası’nın genişleyici yöndeki para politikasının bir süre daha devam edeceğine işaret ediyor.

İngiltere’de ise tüketici fiyat enflasyonu yıllık bazda %2,7 artış göstererek Eylül 2013’ten bu yana en yüksek seviyesinde gerçekleşti. Haziran 2016’daki Brexit oylamasından bu yana küresel piyasalarda pound’un değer kaybetmesine ve son dönemde petrol fiyatlarındaki artışın etkisiyle yükselen enflasyona rağmen ücret artışlarının görece zayıf seyri İngiltere Merkez Bankası’nın mevcut durumdaki gevşek para politikası kararında değişikliğe gitmesi için henüz erken olduğuna işaret ediyor. Diğer taraftan, ülkede ilk çeyrekte artan enflasyonla baskı altında kalan perakende satışların Nisan ayında beklentilerin üzerinde yükselmesi, ikinci çeyrekte ekonominin gidişatına yönelik ılımlı bir sinyal veriyor.

Japonya’da büyüme beklentilerin üzerinde...

2017’nin ilk çeyreğinde Japonya’nın ekonomik büyümesi yıllık bazda %2,2 ile beklentilerin üzerinde gerçekleşirken, ülke ekonomisi art arda beş çeyrektir büyüyor. Güçlü ihracat ve özel tüketim harcamalarının söz konusu büyüme verisinde etkili olduğu gözleniyor. Diğer taraftan, zayıf enflasyon ve ücret artışı verileri Japonya Merkez Bankası’nın (BoJ) para politikası kararında yakın zamanda değişikliğe gitmeyeceğine dair sinyal veriyor. Nitekim, BoJ Başkanı Kuroda, geçen hafta Başbakan Abe’ye gönderdiği notta enflasyonun halen BoJ’un hedefinin altında seyrettiğine değinirken, bankanın genişleyici para politikasını bir süre daha sürdüreceğini ifade etti.

HAFTALIK VERİLER

	12.May	19.May	Değişim		12.May	19.May	Değişim
BIST-100 Endeksi*	94.996	95.147	% 0,2 ▲	EUR/USD	1,0928	1,1204	% 2,5 ▲
2 Yıllık Gösterge Tahvil Faizi*	%11,47	%11,52	5 bp ▲	USD/TL*	3,5721	3,5875	% 0,4 ▲
ABD 10 Yıllık Tahvil Faizi	%2,40	%2,23	-17 bp ▼	EUR/TL*	3,9026	4,0162	% 2,9 ▲
EMBI+ (baz puan)	320	338	18 bp ▲	Altın (USD/ons)	1.228	1.255	% 2,2 ▲
EMBI+ Türkiye (baz puan)	289	308	19 bp ▲	Petrol (USD/varil)	49,0	52,9	% 7,9 ▲

*: 18.05.2017 verileridir. bp: baz puan

Küresel piyasalar...

Küresel hisse senedi piyasaları geçen hafta başında petrol fiyatlarındaki artış ve Fed'in Haziran ayında faiz artırma ihtimalinin gerilemesinden destek bulurken, ABD'deki siyasi endişeler ve Brezilya'da Cumhurbaşkanı'na yönelik rüşvet iddialarıyla haftanın ikinci yarısında baskı altında kaldı. Doların diğer gelişmiş ülke para birimleri karşısındaki değerini gösteren DXY indeksi ABD Başkanlık seçimlerinden bu yana en düşük seviyesine gerilerken, küresel piyasalarda risk iştahının gerilmesine bağlı olarak ABD 10 yıllık gösterge tahvili faizi haftalık bazda 17 baz puan geriledi. Altın fiyatları da güvenli yatırım araçlarına yönelik artan talebin etkisiyle %2,2 artış kaydederek haftayı 1.255 dolar/ons düzeyinde tamamladı.

Petrol fiyatları yükseliyor.

Geçen hafta petrol fiyatları Rusya ve Suudi Arabistan'ın petrol üretiminde kesinti kararının Mart 2018'e kadar uzatılmasına ilişkin anlaştığı haberleri üzerine haftalık bazda %7,9 artış kaydetti. OPEC üyesi olan/olmayan ülkeler Ocak 2017'den geçerli olmak üzere ham petrol üretiminin Haziran sonuna kadar günlük 1,8 milyon varil azaltılması konusunda anlaşma sağlamıştı. Buna rağmen fiyatlarda beklenen yükseliş sağlanamazken, iki ülkenin üretimde kesinti kararının 9 ay daha uzatılmasına yönelik anlaşmasına Kuveyt, Umman ve Venezuela'nın da destek vereceği ifade ediliyor. İran'ın ise, karara tüm OPEC üyesi ülkelerin katılması halinde katılacağı belirtiliyor. Bu hafta OPEC'in 25 Mayıs'ta Viyana'da gerçekleşecek toplantısı **kesinti kararının** detayları açısından yakından izlenecek.

Bütçe Nisan ayında açık verdi.

Nisan 2016'da 5,4 milyar TL fazla veren merkezi yönetim bütçesi, Nisan 2017'de 3 milyar TL açık verdi. Bütçe harcamaları yıllık bazda %26,3 artarken, bütçe gelirleri %6,7 artış kaydetti. Geçen yılın Ocak-Nisan döneminde fazla veren bütçenin 2017 yılının aynı döneminde 17,9 milyar TL açık vermesi dikkat çekti. Ekonomik aktiviteyi desteklemek amacıyla alınan tedbirler paralelinde vergi gelirlerinin Nisan ayında %14,3 oranında artması ekonomik faaliyetteki canlanma eğilimine işaret ediyor. Bununla birlikte, Nisan ayında vergi gelirlerinde ılımlı toparlanma kaydedilmiş olsa da yılın ilk dört ayı itibarıyla toplanan vergi gelirleri bütçe hedefinin altında kaldı. Ayrıca, cari transferler ile faiz harcamalarındaki yükseliş eğiliminin devam etmesi, harcamalar tarafında bütçe hedefinin aşılacağına işaret ediyor ([Bütçe Dengesi raporumuz](#)).

Tüketici Güven Endeksi artış kaydediyor.

Geçen hafta yayımlanan Tüketici Güven Endeksi Mayıs ayında Ekim 2016'dan bu yana en yüksek seviyesine çıkarken, endeks son üç aydır yükselerek yurt içi pazara yönelik ılımlı sinyaller veriyor. Mayıs ayında gelecek 12 aylık dönemde genel ekonomik durum beklentisi ve yarı-dayanıklı tüketim mallarına yönelik harcama yapma düşüncesindeki aylık artış dikkat çekerken, bu durum önümüzdeki dönemde tasarruf etme ihtimalinin gerileyeceği ve tüketici fiyatlarının artacağı endişesine neden oluyor.

Yurt içi piyasalar...

Borsa İstanbul geçen hafta AB'de azalan siyasi endişeler ve Fed'in Haziran ayında faiz artırma ihtimalinin gerilemesine bağlı olarak hareketlenen küresel piyasalara paralel olarak tarihi yüksek seviyelerde seyrederken, haftanın ikinci yarısında ABD'deki siyasi endişelerin oluşturduğu satış baskısıyla düşüş kaydetti. Hafta ortasında 3,53 seviyesine kadar gerileyen USD/TL haftanın son işlem günü 3,64 ile son bir ayın en yüksek düzeylerini test etti. EUR/TL ise EUR/USD paritesindeki yükselişin de etkisiyle haftanın son işlem gününü 4 düzeyinin üzerinde kapattı.

SEKTÖREL GELİŞMELER

Gıdada yeni kararlar...

Nisan ayında %11,87'ye kadar yükselen tüketici fiyat enflasyonu ile mücadele kapsamında gıda fiyatlarındaki oynaklıklara karşı tedbir alınmaya devam ediliyor. Bu kapsamda, resmi bir açıklama yapılmamakla birlikte Gıda Komitesi'nin bu hafta sonu gerçekleştirilen toplantısında ithalat-ihracat-üretim dengesi göz önünde bulundurularak gerekli tedbirlerin otomatik olarak alınacağı bir sistem kurulması ve ekmek fiyatlarının her ilde merkezi bir yapı tarafından kontrol edilmesi gibi maddelerin ele alındığı tahmin ediliyor. Ayrıca, Rekabet Kurumu'nun hanehalkı harcamaları içinde büyük paya sahip gıda ürünlerinin fiyatlarındaki artışı araştırmak için sektördeki firmalara yönelik inceleme başlattığı yönündeki haberler de gündemde yer aldı.

Araç kiralama hız kazanıyor.

Tüm Oto Kiralama Kuruluşları Derneği'nin (TOKKDER) geçen hafta yayımladığı "Operasyonel Kiralama Sektör Raporu"na göre, 2017'nin ilk üç ayında otomotiv sektöründe yapılan yeni araç satışlarının 26.950 adet ile %23,2'si kiralama sektörüne gerçekleştirildi. Sektörün filosundaki araç sayısının aynı dönemde 327.300 adede ulaştığı tahmin edilirken, %32,9 pazar payıyla lider Renault'u %15,1 pay ile Volkswagen takip etti. Sektörün araç parkının %95,3'ü dizel, %55,6'sı manuel araçlardan oluşuyor. Son dönemde yurt içinde döviz kuru ve ÖTV artışıyla fiyatların arttığı otomotiv sektöründe araç satışının ikinci ele kaymasıyla birlikte filo kiralama sektörünün hareketlendiği gözleniyor.

ABD'den inşaat demiri ithalatına ek vergi...

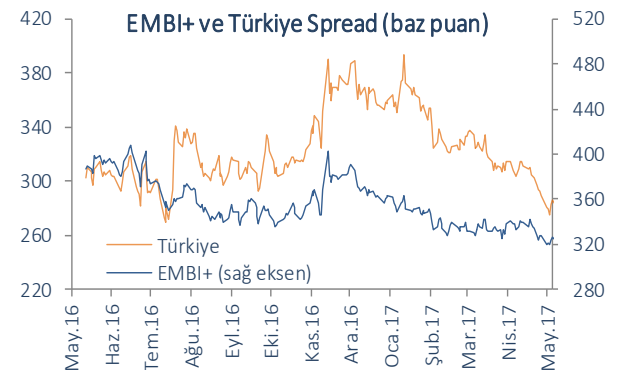
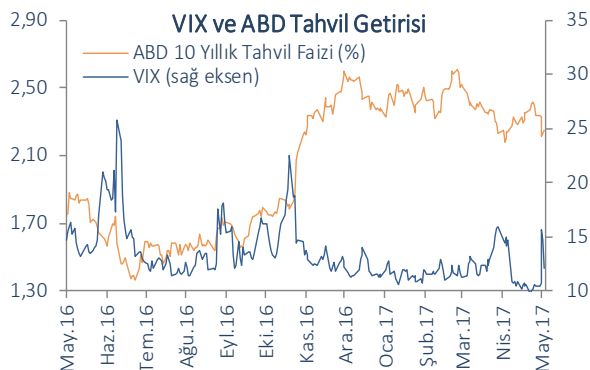
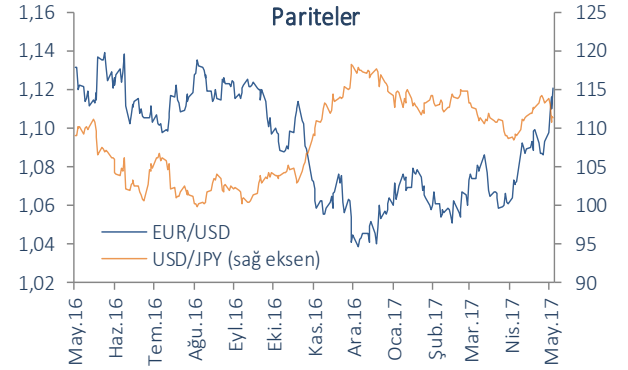
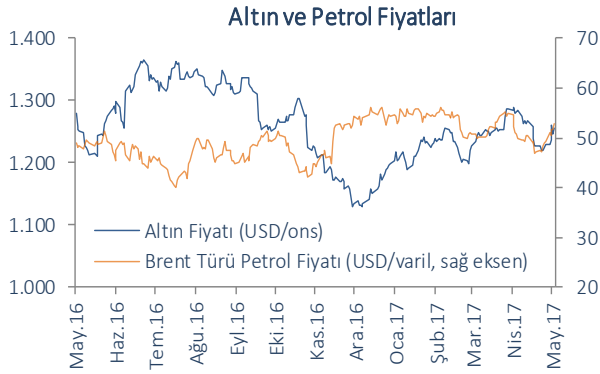
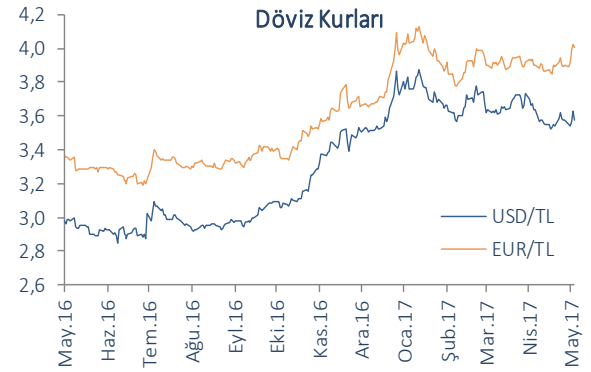
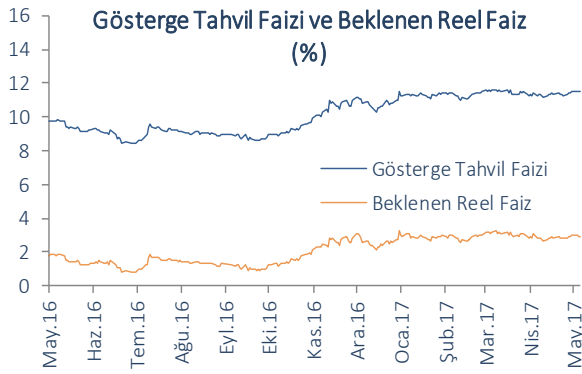
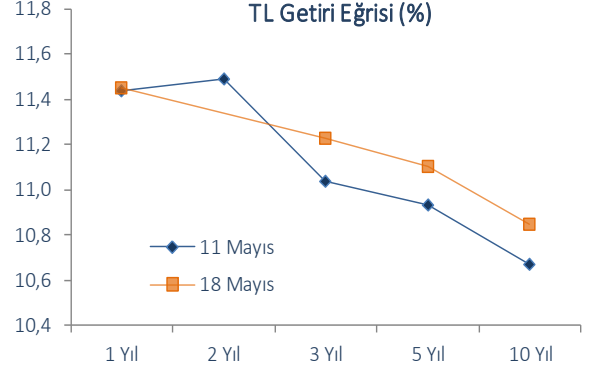
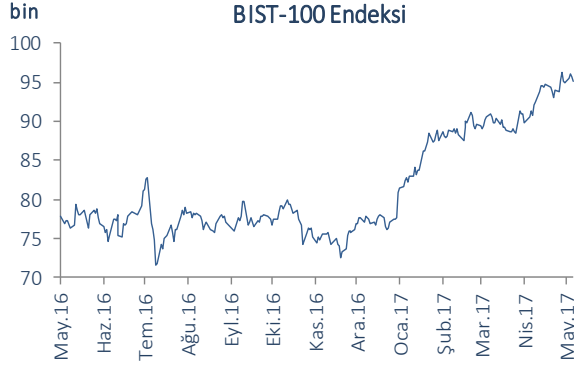
ABD damping yapıldığı ve sübvansiyon uygulandığı gerekçeleriyle Türkiye'den yaptığı inşaat demiri ithalatına damping için %5,39-8,17 arasında, sübvansiyon için de %16,21 oranında ek vergi uygulanmasını tartışıyor. ABD Türkiye'den 2016 yılında 511,9 milyon USD inşaat demiri ithal edmişti. ABD Uluslararası Ticaret Komisyonu'nun üreticilerin ithalattan zarar görüp görmediğine yönelik araştırması sonrasında Haziran ayında nihai tespitle bulunması bekleniyor.

Yurt içinde ise inşaat sektöründe başlayan hareketlilik nedeniyle artan talebe bağlı olarak demir arzında sıkıntı yaşanırken demir fiyatlarının yükseldiği gözleniyor. İnşaat sektörü yetkilileri, son dönemde ihracata yönelen demir-çelik sektöründe ithalat vergilerinin kaldırılarak arz ve fiyat dengesinin sağlanmasını talep ediyor. 2017 yılında demir-çelik sektöründe tüketimin yıllık %5 artışla 36,5 milyon tona ulaşması bekleniyor.

Maden ocaklarının birleştirilmesi...

Geçen hafta şehir içlerinde birbirine yakın veya bitişik maden ocaklarının ruhsatlarının birleştirilmesi yönünde TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu'nda alınan karar, sektör yetkililerinin tepkisine yol açtı. Ruhsat güvenliğinin riske atıldığını dile getiren yetkililer, geri dönüşü uzun zaman alan maden yatırımlarının bu uygulamayla baskı altında kalacağını ifade ediyor. Mevzuat altı ay içerisinde bölgedeki yatırımcıların anlaşmasını şart koşarken, kararda madenlerin işletildiği fabrikaların durumuyla ilgili bir açıklama bulunmuyor. Bu durumun Türkiye'nin madencilik sektöründe en rekabetçi olduğu doğal taş ihracatını olumsuz yönde etkileyeceği düşünülüyor. Sektörde ticari olarak bir araya gelmesi zor olan firmalar olduğu ve firmaların birbirleriyle anlaşamamaları durumunda ruhsatlarının iptal edilecek olmasının bazı firmaların kapatılmasına yol açacağı düşünülüyor. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ise, ruhsat sınırı içinde arama yapan firmaların çok dik ve derin kazılara yöneldiği ve bu durumun çevre ve insan sağlığı için risk oluşturduğu gerekçesiyle kararın alındığına dikkat çekiyor.

PIYASALARDAKİ GELİŞMELER

i NEDEN ÖNEMLİ

Petrol İhraç Eden Ülkeler Örgütü (OPEC) üyesi olan ülkeler, Haziran 2014'ten itibaren düşüş eğiliminde olan petrol fiyatları karşısında 30 Kasım 2016'da gerçekleştirilen toplantıda 2008 yılından beri ilk kez ham petrol üretiminde **kesinti kararı** açıkladı. OPEC üyesi olmayan diğer ülkelerin de katılımıyla Ocak 2017 itibarıyla ham petrol üretiminin günlük 1,8 milyon varil düşürülmesinin hedeflenmesine karşılık gerçekleştirilen toplam kesinti günlük 1,6 milyon varil oldu. Karar sonrasında Suudi Arabistan 747 bin varil ile üretimde en çok kesinti yapan ülke olurken, onu Irak (147 bin varil), Kuveyt (129 bin varil) ve Rusya (121 bin varil) takip etti. Nijerya ve Libya kesintiden muaf olurken, karara uymayacağını açıklayan Endonezya'nın OPEC üyeliği askıya alındı. Kazakistan, Malezya ve Güney Sudan'ın ise aynı dönemde ham petrol üretimlerini artırdığı gözlemlendi. OPEC kararı öncesinde Kasım 2016'da 41 USD/varil civarında olan ham petrol fiyatlarının karar sonrasında en yüksek 56 USD/varil seviyesine çıktığı gözlemlendi. Öte yandan, ABD'de başta kaya gazı olmak üzere petrol üretimi ve stoklarındaki artışın etkisiyle küresel ham petrol fiyatlarındaki artışın baskı altında kalması, petrol üreticisi ülkelerin fiyatlardaki yukarı yönlü trendin devamı için tekrar harekete geçmesinde etkili oldu. 25 Mayıs'ta Viyana'da gerçekleştirilecek OPEC toplantısında üye ülkelerin kesinti kararının Mart 2018'e kadar uzatılması konusunda anlaşma sağlanması bekleniyor. Kesinti kararının uzatılmasının petrol fiyatlarına destek olması beklenmekle birlikte, fiyatlardaki yükseliş eğiliminin kısa vadede sınırlı kalacağı öngörülüyor.

HAFTALIK VERİ GÜNDEMİ

		Dönemi	Piyasa Beklentisi
23 Mayıs	ABD Yeni Konut Satışları	Nisan	625 bin adet
	TCMB İmalat Sanayi Kapasite Kullanım Oranı	Mayıs	%75,2
24 Mayıs	Hazine 7 ay vadeli bononun yeniden ihracı	Mayıs	
	ABD İmalat Sanayi PMI Verisi (Öncü)	Mayıs	
	Euro Alanı İmalat Sanayi PMI Verisi (Öncü)	Mayıs	
	ABD İkinci El Konut Satışları	Nisan	5,67 milyon adet
	Fed Açık Piyasa Komitesi Toplantı Tutanakları	Mayıs	
25 Mayıs	Hazine İç Borç Ödemesi (641 milyon TL)	Mayıs	
	ABD Dış Ticaret İstatistikleri	Nisan	64 milyar USD açık
26 Mayıs	ABD Dayanıklı Tüketim Mali Siparişleri	Nisan	
	ABD GSYH Büyüme Verisi (Revizyon)	2017 1.Çeyrek	yıllık +%0,9
	ABD Michigan Üniversitesi Tüketici Güven Endeksi (Öncü)	Mayıs	97,5

Türkiye İş Bankası A.Ş. - İktisadi Araştırmalar Bölümü

İzlem Erdem - Bölüm Müdürü
izlem.erdem@isbank.com.tr

Aslı Göksun Şat Sezgin - Uzman
asli.sat@isbank.com.tr

Alper Gürler - Birim Müdürü
alper.gurler@isbank.com.tr

Bora Çevik - Uzman
bora.cevik@isbank.com.tr

H. Erhan Gül - Müdür Yrd.
erhan.gul@isbank.com.tr

Ahmet Aşarkaya - Uzman
ahmet.asarkaya@isbank.com.tr

Dilek Sarsın Kaya - Müdür Yrd.
dilek.kaya@isbank.com.tr

Ayşe Betül Öztürk - Uzman Yrd.
betul.ozturk@isbank.com.tr

Tüm yayınlarımıza <https://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.